

Periodik mujor Nr. 172 Shtator 2023

**Në
këtë
periodik
do të lexoni:**

**AMF nënshkruan marrëveshje
bashkëpunimi me Autoritetin Austriak të
Mbikëqyrjes Financiare për fondet e
investimeve**

**VËSHTRIM
MBI TREGJET**

Tregu i Sigurimeve, Janar- Gusht 2023

4

ZHVILLIME TË TJERA

**BOTIME
PROFESIONALE**

5 - 8

**INFORMACIONE
NDËRKOMBËTARE**

9-11

AMF nënshkruan Marrëveshje Bashkëpunimi me Autoritetin Austriak të Mbikëqyrjes Financiare për fondet e investimeve

Viena, Austria, shtator, 2023 – AMF nënshkruan bashkëpunim me FMA

Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare (AMF) ka nënshkruar një Memorandum të ri Mirëkuptimi me Autoritetin Austriak të Mbikëqyrjes Financiare (FMA). Marrëveshja u nënshkrua nga Nëndrejtoresha Ekzekutive e Autoritetit, zj. Mimoza Kaçi dhe Drejtori Ekzekutiv i FMA-së, z. Helmut Ettl.

Marrëveshja e re mes dy autoriteteve parashikon thellimin e bashkëpunimit dhe shkëmbimin e informacionit në lidhje me fondet e investimeve, nisur edhe nga interesi i fondeve austriake të investimit për të ofruar shërbimet e marketimit dhe shpërndarjes së këtyre fondeve për investitorët shqiptarë.

Dy rregullatorët e tregjeve financiare bashkëpunojnë dhe shkëmbejnë informacion prej vitesh me qëllim mbikëqyrjen efektive të grupeve të sigurimit që ushtrojnë aktivitetin e tyre në tregun shqiptar si pjesë e grupeve ndërkombëtare të sigurimit. Gjithashtu ata kanë zhvilluar edhe inspektime të përbashkëta në grupet austriake të sigurimit, që kanë në pronësi shoqëritë që operojnë prej vitesh në tregun shqiptar.

Ligji i ri “Për sipërmarrjet e investimeve kolektive” parashikon mundësinë e njohjes së licencave të fondeve të investimit të akorduara në një vend anëtar të BE-së, nëse mes autoriteteve ka një marrëveshje të posaçme bashkëpunimi.

Në raportin përfundimtar të vlerësimit, të përgatitur nga Grupi i Vlerësimit të IAIS-it dhe të miratuar nga Komiteti Ekzekutiv, rezultoi një nivel i lartë i përputhshmërisë me ICP-të

VËSHTRIM MBI TREGJET

Zhvillimet e Tregut të Sigurimeve në Shqipëri, Janar – Gusht 2023

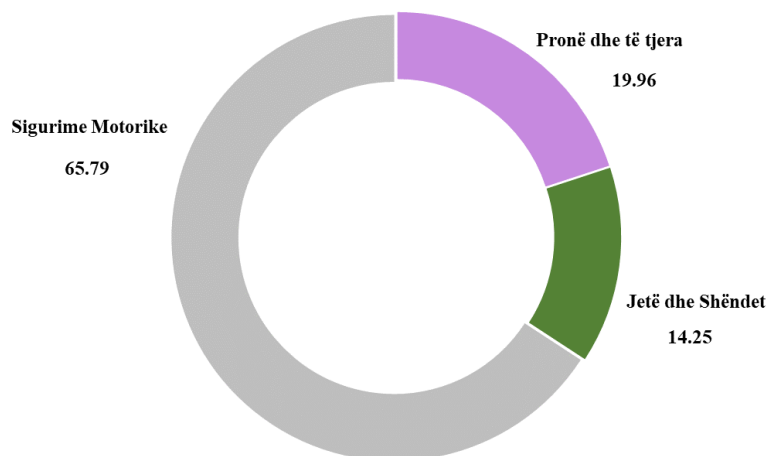
Të ardhurat nga primet e shkruara bruto të sigurimit për periudhën janar-gusht 2023 kapën vlerën 15,331 milionë lekë, ose 10.44% më shumë se në periudhën janar-gusht 2022. Gjatë muajve janar-gusht 2023, numri i kontratave të sigurimit të lidhura arriti në 971,059 me një rritje prej 11.97% krahasuar me të njëjtën periudhë të një viti më parë.

Tregu mbetet i orientuar tek sigurimet e Jo-Jetës, të cilat sollën 91.98% të vëllimit të përgjithshëm të primeve, sigurimet e Jetës kanë 7.94% dhe risigurimi 0.08 %. Parë nga këndvështrimi i ndarjes së tregut sipas llojit të sigurimit, i detyrueshëm dhe vullnetar, primet e shkruara bruto të sigurimit vullnetar zënë 40.84% dhe primet e shkruara bruto të sigurimit të detyrueshëm zënë 59.16% të totalit të tregut.

Gjatë periudhës janar-gusht 2023, dëmet e paguara bruto në tregun e sigurimeve, arritën në rreth 4,336 milionë lekë, ose 3.52% më shumë se në periudhën janar-gusht 2022.

Dëmet e paguara bruto në sigurimin e motorik për periudhën janar-gusht 2023 kapën vlerën 3,150 milionë lekë, duke pësuar një rritje me rreth 10.26% krahasuar me të njëjtën periudhë të një viti më parë.

Struktura e tregut të sigurimeve, Janar – Gusht 2023 (Në %)

Primet e sigurimit të detyrueshëm motorik, gjatë muajit janar-gusht 2023 arritën rreth 9,069 milionë lekë, ose 7.39% më shumë se në periudhën janar-gusht 2022.

OECD publikon “Economic Outlook” Volume 2023

Sekretari i Përgjithshëm i OECD-së Mathias Cormann dhe ekonomistja kryesore Clare Lombardelli prezantuan në një konferencë për shtyp të OECD-së Raportin “Vështrimi ekonomik” 2023, duke dhënë një përmbledhje të perspektivës ekonomike dhe të dhënat kryesore për vitin 2023. Informacioni përmbledh të dhënat e mbi 100 vendeve. OECD është një forum global politikash që promovon politika për të ruajtur lirinë individuale dhe për të përmirësuar mirëqenien ekonomike dhe sociale të njerëzve në mbarë botën.

Ekonomia globale po tregon shenja përmirësimi, por rritja mbetet e dobët, me rreziqe të konsiderueshme për rënie. Çmimet më të ulëta të energjisë po ndihmojnë në uljen e inflacionit total dhe lehtësimin e tendosjeve në buxhetet e familjeve. Edhe rihapja më shpejt se pritej e Kinës ka dhënë një nxitje për aktivitetin global. Megjithatë, inflacioni bazë po rezulton i vazhdueshëm dhe ndikimi i normave më të larta të interesit po ndihet gjithnjë e më shumë në të gjithë ekonominë. Tri janë pikat kryesore të trajtuara në raport:

- Rritja globale është stabilizuar, por përmirësimi është i brishtë;
- Presionet themelore inflacioniste mbeten të larta;
- Inflacioni goditi rëndë familjet.

Rritja globale është stabilizuar, por përmirësimi është i brishtë

Rritja e Prodhimit të Brendshëm Bruto, PBB, global në vitin 2023 parashikohet të jetë 2.7%, shkalla më e ulët vjetore që nga kriza financiare globale, me përjashtim të periudhës së pandemisë, viti 2020. Për vitin 2024 parashikohet një përmirësim modest në 2.9%. Rritja vjetore e PBB-së së OECD-së parashikohet të jetë nën prirjen si në 2023 ashtu edhe në 2024, megjithëse do të rritet gradualisht deri në vitin 2024, ndërsa inflacioni zbutet dhe të ardhurat reale forcohen.

Presionet themelore inflacioniste mbeten të larta

Inflacioni total ka rënë në shumicën e ekonomive muajt e fundit për shkak të rënies së çmimeve të energjisë, edhe pse çmimet e ushqimeve dhe shërbimeve kanë vazhduar të rriten me shpejtësi. Inflacioni bazë mbetet i lartë.

Pagat dhe të ardhurat - Inflacioni goditi rëndë familjet

Një kombinim i inflacionit të lartë dhe rritjeve modeste të pagave çoi në rënie të pagave reale në vitin 2022. Shumë qeveri dhanë mbështetje të gjerë për të zbutur efektet e çmimeve të larta të energjisë dhe ushqimeve tek familjet. Gjatë vitit 2023, pagat reale parashikohet të ndalojnë rënie në shumicën e vendeve të OECD.

Materiali i publikuar gjendet në linkun:

<https://www.oecd.org/economic-outlook/june-2023/>

“Economic Outlook” Volume 2023

NJË RRUGË E GJATË PA KTHESA

Editorial nga Clare Lombardelli, OECD Chief Economist

Ekonomia globale është duke marrë një kthesë, por ndërkohë ka përballë një rrugë të gjatë përpara për të arritur rritje të fortë dhe të qëndrueshme. Rritja globale e Prodhimit të Brendshëm Bruto u ngadalësua ndjeshëm gjatë vitit 2022, por disa nga faktorët që ndikojnë negativisht, tashmë janë duke u zbutur. Rënia e çmimeve të energjisë dhe inflacioni total, lehtësimi i pengesave të ofertës dhe rihapja e ekonomisë së Kinës, së bashku me punësimin e fortë dhe financat relativisht të qëndrueshme të familjeve, të gjitha kontribuojnë në rimëkëmbjen e parashikuar. Megjithatë, rimëkëmbja do të jetë e dobët, duke mbajtur parasysh standardet e mëparshme. Ne parashikojmë që rritja globale të jetë 2.7% në 2023, me një rritje modeste në 2.9% në 2024 – të dyja shumë nën normën mesatare të rritjes në dekadën para pandemisë COVID-19.

Politikëbërësit duhet të veprojnë me vendosmëri në politikat makroekonomike dhe strukturore për të ofruar rritje më të fortë dhe më të qëndrueshme. Kjo është e vështirë. Inflacioni bazë mbetet tepër i vazhdueshëm. Nivelet e borxhit janë shumë të larta. Dhe prodhimi i mundshëm është shumë i ulët.

Politikëbërësit monetarë duhet të kalojnë në një rrugë të vështirë. Megjithëse inflacioni total është në rënie, falë çmimeve më të ulëta të energjisë, inflacioni bazë mbetet në vijimësi i lartë, më shumë se sa pritej më parë. Bankat qendrore duhet të mbajnë politika monetare kufizuese derisa të ketë shenja të qarta se presionet themelore inflacioniste po pakësohen. Disa ekonomi që përballen me inflacionin bazë të lartë në vazhdimësi mund të kërkojnë rritje shtesë të normave të interesit. Megjithatë, politikëbërësit duhet të mbajnë një sy vigjilent. Ata duhet të kenë pasur parasysh pasiguritë rreth ndikimit të saktë të shtrëngimit të shpejtë dhe të sinkronizuar globalisht të politikës monetare pas një periudhe të zgjatur të normave të ulëta të interesit. Shtrëngimi ka zbuluar tashmë disa dobësi në tregjet financiare. Nëse lind stresi i mëtejshëm i tregut financiar, bankat qendrore duhet të përdorin instrumente të politikës financiare për të rritur likuiditetin dhe për të minimizuar rreziqet ngjitëse. Komunikimi i qartë do të jetë vendimtar për të shmangur konfuzionin në lidhje me konfliktin e mundshëm midis ndjekjes së stabilitetit të çmimeve dhe mandateve të stabilitetit financiar.

Vijon ...

Materiali i publikuar
gjendet në linkun:

<https://www.oecd.org/economic-outlook/june-2023/>

“Economic Outlook” Volume 2023

NJË RRUGË E GJATË PA KTHESA

Editorial nga Clare Lombardelli, OECD Chief Economist

... Vijon

Zgjedhjet për politikëbërësit fiskalë janë më të qarta, por jo të lehta për t'u zbatuar duke pasur parasysh ndjeshmërinë e natyrshme politike të zgjedhjeve të politikave me efekte të drejtpërdrejta rishpërndarëse. Politika fiskale luajti një rol jetik në mbështetjen e ekonomisë globale përmes goditjeve të pandemisë COVID-19 dhe luftës së Rusisë në Ukrainë. Megjithatë, pas kësaj, shumica e vendeve po përballen me deficite më të larta buxhetore dhe borxh publik më të lartë. Barra e shërbimit të borxhit po rritet dhe presionet e shpenzimeve që lidhen me plakjen dhe tranzicionin klimatik po rriten.

Ndërkohë që rimëkëmbja po vazhdon, mbështetja fiskale duhet të zvogëlohet dhe të synohet më mirë. Mbështetja për çmimin e energjisë duhet të tërhiqet pasi çmimet e energjisë bien. Familjet e cenueshme të mbuluara në mënyrë joadekuate nga sistemet ekzistuese të mbrojtjes sociale, do të vazhdojnë të kenë nevojë për mbështetje, pasi çmimet ende të larta të ushqimit dhe energjisë rëndojnë veçanërisht më të pafavorizuarit. Burimet e kufizuara duhet të synohen vetëm për ata që kanë vërtet nevojë për to dhe për investime me prioritet të lartë për rritjen e produktivitetit, duke përfshirë ato që nxisin tranzicionin e gjelbër dhe përmirësojnë ofertën dhe aftësitë e punës. Zbutja graduale e mbështetjes fiskale do të ndihmojë në uljen e barrës mbi politikën monetare, në forcimin e tamponëve kundër krizave të ardhshme dhe përgatitjen për sfida afatgjata.

Ekonomitë e tregjeve në zhvillim përballen me sfida nga kushtet e shtrënguara financiare globale: kosto më të larta të shërbimit të borxhit, dalje kapitale dhe disponueshmëri të reduktuar të kredisë nga huadhënësit e huaj. Për më tepër, rritja e tensioneve gjeopolitike dhe shqetësimet për sigurinë e zinxhirit të furnizimit kanë shtyrë disa vende të zbatojnë kufizime tregtare dhe investimesh. Politikat gjithnjë e më kufizuese tregtare rrezikojnë të kufizojnë përfitimet nga tregtia globale dhe të dëmtojnë perspektivat e zhvillimit të vendeve me të ardhura të ulëta.

Vijon ...

Materiali i publikuar
gjendet në linkun:

<https://www.oecd.org/economic-outlook/june-2023/>

“Economic Outlook” Volume 2023

NJË RRUGË E GJATË PA KTHESA

Editorial nga Clare Lombardelli, OECD Chief Economist

... *Vijon*

Në fund të fundit, vetëm reformat ambicioze të politikave strukturore mund të rrisin në mënyrë të qëndrueshme rritjen ekonomike afatgjatë dhe cilësinë e jetës së njerëzve në mbarë botën. Rigjallërimi i tregjeve të punës dhe produkteve; heqja e barrierave për tregtinë ndërkufitare; promovimi i konkurrencës dhe përshtatja e politikave të konkurrencës me epokën digjitale; dhe rritja e zhvillimit të aftësive janë elemente thelbësore të agjendës së reformës strukturore.

Investimet private dhe publike nevojiten në kapitalin njerëzor, të prekshëm dhe të paprekshëm për t'u mundësuar njerëzve të shfrytëzojnë në maksimum aftësitë e tyre dhe të shfrytëzojnë mundësitë gjithnjë e në rritje nga transformimi teknologjik. Investimi në arsim dhe aftësi është thelbësor për t'u mundësuar njerëzve që të lulëzojnë në ekonominë e ardhshme dhe të korrin përfitimet e rritjes së produktivitetit.

Politikëbërësit duhet të zbutin ndikimin e një sërë goditjesh negative në ekonominë globale dhe të përballen me një sërë sfidash komplekse për ta bërë këtë. Ata duhet të kalibrojnë politikat monetare dhe fiskale për të ulur inflacionin dhe për të rindërtuar tamponët fiskalë pa ulur shumë rritjen. Për të ofruar ritme të qëndrueshme rritjeje më të larta do të nevojiten reforma të guximshme dhe të menduara në politikat strukturore që na lejojnë të shfrytëzojmë mundësitë e përparimeve të shpejta teknologjike.

Materiali i publikuar
gjendet në linkun:

<https://www.oecd.org/economic-outlook/june-2023/>

BOSNJE-HERCEGOVINË

www.xprimm.com

Sipas statistikave të agjencisë të sigurimeve, AZOBiH të Bosnje-Hercegovinës, (BiH) në fund të gjashtëmujorit të parë të 2023, tregu i sigurimeve në BiH arriti në 249.9 milionë euro (488.7 milionë BAM), 9.9% më shumë në krahasim me vitin e kaluar.

Totali i dëmeve të paguara u rrit me 4.1% në terma vjetore, duke arritur në 102.3 milionë euro në fund të gjashtëmujorit të parë 2023. Rreth 75.7 milionë euro ishte vlera e primeve për siguruesit e Federatës së BiH dhe 26.6 milionë euro u realizuan nga siguruesit e Republikës Serbe të Bosnjës.

Portofoli i primeve të shkruara bruto përbëhej 20% nga sigurimi i Jetës, në vlerë rreth 50 milionë euro, nga të cilat 43.2 milionë euro u gjeneruan nga siguruesit e Jetës në Federatën e BiH dhe rreth 6.8 milionë euro nga siguruesit e Jetës në Republikën Serbe të Bosnjës.

Në sigurimet e Jo-Jetës (me vlerë rreth 200 milionë euro), 9.1% të primeve të shkruara bruto në total e zinin linjat e sigurimit të pronës dhe 58.4% sigurimi motorik (Sigurimi Kasko dhe MTPL, së bashku). Siguruesit e regjistruar në Federatën e BiH gjeneruan rreth 132 milionë euro të primeve totale, pjesa e mbetur prej 68 milionë euro u raportua nga siguruesit me bazë në Republika Serbe të Bosnjës.

KOSOVË

www.xprimm.com

Sipas të dhënave të ofruara nga Banka Qendrore (BQK), 12 siguruesit aktivë të Kosovës në fund të qershorit 2023 raportuan një total të aktiveve me vlerë 294.2 milionë euro, nga 253.6 milionë euro një vit më parë.

Për sa i përket vëllimit të primeve të shkruara bruto, tregu i sigurimeve arriti në 70.2 milionë euro në fund të gjashtëmujorit të parë 2023, kundrejt 61.5 milionë euro në gjashtëmujorit të parë të vitit 2022. Sipas publikimit në faqen online të BQK-së, sigurimet e Jetës realizuan 3.6 milionë euro, ndërsa vëllimi i primeve të shkruara bruto në sigurimet e Jo-Jetës u rrit me rreth 15% në terma vjetore duke arritur në 66.6 milionë euro.

HUNGARI

www.xprimm.com

Sipas statistikave tremujore të publikuara nga Banka Kombëtare e Hungarisë (MNB), vëllimi i primeve të shkruara bruto për siguruesit hungarezë në fund të qershorit 2023 u ul me 0.8% në vit duke arritur në 779 miliardë HUF, ose rreth 2.1 miliardë euro.

Vëllimi i primeve të shkruara bruto për sigurimin e Jetës u ul me 17% në terma vjetore, duke arritur në 294.6 miliardë HUF, ose rreth 794 milionë euro. Ndërsa primet e sigurimit të Jo-Jetës u rritën me 12.5%, duke arritur në 484.4 miliardë HUF ose 1.3 miliardë euro. Rreth 38% e të ardhurave nga primet vinin nga biznesi i sigurimit të Jetës dhe 62% nga biznesi i sigurimeve të Jo-Jetës.

Për sa i përket dëmeve, totali i dëmeve të shkaktuara, (pagesat dhe ndryshimi i rezervave) vlera e tyre u ul me 6% duke arritur në 389 miliardë HUF. Dëmet e shkaktuara për sigurimin e Jetës u ulën me 13% në terma vjetore, në 219.4 miliardë HUF. Ndërsa i njëjti tregues për sigurimin e Jo-Jetës arriti në 169.5 miliardë HUF, ose 5.1% më shumë në terma vjetore, krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit të kaluar.

Në fund të tremujorit të dytë të vitit 2023, portofoli total i kontratave të shoqërive të sigurimit u rrit me 0.3% nga niveli i një viti më parë, duke arritur 14,917,777. Kjo reflekton një rritje prej mbi 44,000 të numrit të kontratave të reja ardhur kryesisht nga një rritje prej 0.6% e numrit të kontratave të sigurimit të Jo-Jetës të cilat arritën në 12,641,662 dhe rënie e numrit të kontratave të sigurimit të Jetës me - 1.4% duke arritur në 2,276,115.

Në fund të qershorit 2023, në tregun hungarez të sigurimeve ishin aktive 22 sigurues: 4 sigurues të specializuar të Jetës, 9 sigurues të Jo-Jetës dhe 9 sigurues të përbërë.

HUNGARI

www.xprimm.com

Sipas shifrave të tregut të publikuara nga Agjencia e Mbikëqyrjes së Sigurimeve të Maqedonisë, vëllimi i primeve të shkruara bruto për tregun e sigurimeve në periudhën janar-qershor 2023 arriti vlerën e 7.4 miliardë denarë ose rreth 119.5 milionë euro, duke shënuar një rritje prej afër 14.1% më shumë në krahasim me të njëjtën periudhë të një viti më parë.

Vëllimi i primeve të shkruara bruto në sigurimin e Jo-Jetës përbën 84.4% të vëllimit total të primeve me vlerë rreth 100.9 milionë euro, nga të cilat klasat e sigurimeve motorike MTPL zinin 35.4% të totalit, sigurimi i pronës zinte 20.3% dhe nënklasat e tjera të sigurimeve të Jo-Jetës zinin 18.6%. Sigurimi i Jetës zinte 15.6% të totalit të primeve me vlerë 18.6 milionë euro.

MOLDAVI

www.xprimm.com

Sipas të dhënave të publikuara nga Byroja Kombëtare e Statistikave të Republikës së Moldavisë, në gjysmën e parë të vitit 2023, sektori vendas i sigurimeve u rrit me 18.29%, duke arritur një vëllim të primeve me vlerë 1.39 miliardë MDL ose rreth 70.03 milionë euro.

Sigurimet e Jetës në gjashtëmujorin e parë u ulën me 3.60%, ndërsa sigurimet e Jo-Jetës, që zënë pothuajse 97% të portofolit të tregut, u rritën me 19% në vit. Rritja më e shpejtë u ndje në klasat e sigurimeve motorike, segment i cili gjeneron mbi gjysmën e të gjitha primeve bruto (67.61%, MTPL dhe Sigurimi Kasko të marra së bashku).

Dëmet e paguara të siguruesve vendas arritën në 420.42 milionë MDL, rreth 24.13 milionë euro, që është rreth 15% më shumë në vit. Vlen të përmendet se, ndryshe nga primet, dëmet e paguara në sigurimin e Jetës u rritën me rreth 12%.

TREGU I SIGURIMEVE TË EVROPËS QENDRORE DHE LINDORE

www.xprimm.com

Sipas të dhënave të centralizuara nga Xprimm, tregu i sigurimeve të Evropës Qendrore dhe Lindore (EQL), në fund të tremujorit të parë 2023, arriti një vëllim të primeve me vlerë 12.5 miliardë euro. Kjo shifër shpreh një rritje me 10.2% në terma vjetorë. Vlera e dëmeve të paguara në sigurimet e Jo-Jetës u rrit me 2.3% në terma vjetorë duke arritur në 6.5 miliardë euro.

Sigurimit i Jetës arriti në 3.2 miliardë euro, duke shënuar një rritje me 1.8% në vit dhe duke përfaqësuar rreth 25.7% të vëllimit të totalit të primeve të shkruara bruto. Sigurimi i pronës gjeneroi prime me vlerë rreth 1.9 miliardë euro, kundrejt 1.7 miliardë euro një vit më parë. Sigurimet motorike në total arritën në rreth 4.7 miliardë euro duke u rritur me më shumë se 12% kundrejt tremujorit të parë të viti 2022.

Për sa i përket vëllimit të primeve të shkruara bruto, tregjet më të mëdha të EQL ishin Polonia (4.3 miliardë euro), e ndjekur nga Çekia (2.3 miliardë euro), Hungaria (1.1 miliardë euro), Rumania (957 milionë euro) dhe Sllovenia (825 milionë euro). Këto pesë tregje gjeneruan rreth 76% të biznesit të siguruesve rajonalë, ndërsa pjesa e mbetur prej 24% u gjenerua nga 12 tregjet e tjera të EQL.

Vlen të përmendet se gjatë periudhës së analizuar, të gjitha tregjet e EQL-së shënuan dinamikë pozitive në rritjen e primeve të shkruara bruto, ku ritmet më të mëdha të rritjes u raportuan nga Shqipëria +29%, Bullgaria +28% dhe Lituania +21%.

Për informacion të mëtejshëm
na kontaktoni:

Rr. "Dora D'Istria", Nr. 10 , P.O.Box 8363, Tiranë
Tel: +355 42 251 355/6 | Fax: +355 42 250 686
amf@amf.gov.al | www.amf.gov.al